БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 58 (6493)
МАРТЫН 20
ПЯТНИЦА
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИИН ХҮТЭЛБЭРИ ҺАЙЖАРУУЛХА

Манай Советскэ Эхэ орон эгээл хүсэн түгэлдэр һалбаран бадаржа байна, түүхэтэ шэнэ амжалта тээшэ найдамтайгаар дабшана. Коммунистическэ партияа, Советскэ правительствоа тойрон нигтаар жагсаад, СССР-эй бүхы арад зон социалистическэ Эхэ оронойнгоо аша туһада эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллана, ажалшадай агууехэ вождьнор ба багшанар В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай гениальна захяанууд болон хараа түсэбүүдые бодотоор бэелүүлнэ.

Хүдэлмэришэд, колхознигууд, советскэ интеллигентнэр манай ороной бүхы ажалшад Коммунистическэ партиин политикые хододоо хэлбэришэгүйгөөр даган ябадаг, юуб гэхэдэ, тэрэнэй политика ажалшадай интерестэ харюусадаг, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые дам саашадань бэхижүүлгэдэ шэглүүлэгдэнэ. Социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадал ехэ, манай арадай морально-политическэ нэгэдэл бата бэхи байна.

Мартын 9-дэ траурна митинг дээрэ хэлэһэн үгэнүүд соогоо нүхэд Г. М. Маленков, Л. П. Берия ба В. М. Молотов гэгшэд социализмын ороной урда табигдаһан зорилгонуудые гүнзэгыгөөр харуулаа, Советскэ правительство хадаа гадаадын ба дотоодын хэрэгүүдэй талаар өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгада партиин зохёоһон политикые наринаар бэелүүлхэ байна гэжэ харуулаа. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Пленум, Министрнүүдэй Совет ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол оронойнгоо ажабайдалые таһалдалтүйгөөр, зүбөөр хүтэлбэрилхэ ябадал хангаха зорилготой хэдэн шухала шиидхэбэринүүдые абаха шухала болоо гэжэ тоолоһон байгаа. СССР-эй Верховно Соведэй IV сесси болбол Конституцитай зохилдуулан гүрэнэй засагай дээдэ органдо баталагдаха ёһотой хэмжээ-ябуулганuудые хаража үзөөд, хуулиин хүсэ олгоо.

Коммунистическэ партида ба Советскэ правительствода, Ленин — Сталинай агууехэ хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхэ манай арад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр коммунизм байгуулха түүхэтэ зорилгонуудые шиидхэжэ байна. Манай арюун нангин уялга юуб гэхэдэ, социалистическэ Эхэ оронойнгоо улам саашанхи һалбаран бадаралгые хангаха хэрэг болоно гэжэ советскэ хүнүүд мэдэнэ. Эгээл иимэһээ бидэнэр манай ороной хүсэ шадалай ба бата бэхи байдалай түшэг тулгуури болохо социалистическэ промышленностиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ ёһотойбди.

Хүндэ индустриие ба манай бүхы промышленностиие дэбжүүлхын түлөө саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргаха ёһотой гэжэ Ленин ба Сталин бидэндэ захидаг һэн. Советскэ индустри болбол бүхы арадай ажахын хүгжэлтын үндэһэ һуури байһаншье, байнашье гээшэ, арадай ажахын бүхы системын хүтэлбэрилхы эхилэлгэнь мүн.

Сталинска табанжэлнүүдэй үе соо байгуулагдаһан эгээл түрүү социалистическэ индустри бүрин түгэс хүсэн болоо, шэнэ техникын үндэһэ һуури дээрэ таһалдалгүйгөөр хүгжэжэ байна. Үшөө 1939 ондо партиин XVIII съезд дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн:

«Манай промышленностиин ба газартаряалангай үндэһэ һуури шэнэ, мүнөөнэй техникэ болоод байна. Шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ һаад ушаруулдаг хуушан түхеэрэлгээр зэбсэгжэһэн үйлэдбэритэй ондоо ямаршье оронтой сасуулхада, үйлэдбэрилгын техникын талаар, промышленность ба газартаряалангые шэнэ техникээр хангаха талаар манай орон эгээл түрүү орон болоо гэжэ һайрхангүй хэлэжэ болоно».

Нүхэр Сталинай нээһэн социализмын экономическа гол хуули ёһонуудтай хүсэд зохилдон шэнэ дээдэ техникын үндэһэ һуури дээрэ социалистическэ үйлэдбэриин таһалдалгүй ургалта, нарижуулан һайжаруулга хангагдана. Бүхы общестын саг үргэлжэ ургажа байгаа материальна болон культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангалга хадаа социалистическэ үйлэдбэрилгын уг зорилгонь болоно; эрхим дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ үйлэдбэрилгын таһалгаряагүй ургалта, тэрээниие нарижуулга хадаа уг зорилгые туйлаха арга зэбсэгынь болоно.

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство хадаа социалистическэ промышленность хүгжөөхын түлөө, тэрэниие саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулхын тулада үдэр бүриин оролдолго гаргадаг байна. Советскэ засагай 35 жэл соо манай орон өөрынгөө промышленна үйлэдбэриие 39 дахин ехэдхээ. Гансахан 1946—1951 онуудай турша соо арадай ажахын капиталовложениин 500 шахуу миллиард түхэригэй 320 миллиардһаа үлүү түхэригынь промышленностьда һомологдоһон байгаа. Энэ саг соо СССР дотор долоо мянга шахуу гүрэнэй промышленна томо предприятинууд һэргээн бодхоогдоһон, баригдаһан ба ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Министерствонүүдые хубилган байгуулха, арадай ажахын, культурын, управлениин түрэл һалбаринуудые хүтэлбэрилгэ нэгэ министерство дотор нэгэдүүлхэ тушаа СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин баталан абаһан хэмжээ-ябуулганууд социалистическэ промышленностиин ба манай бүхы байгуулалтын саашанхи амжалтада ехээр туһалха байна. СССР-ые улам саашань хүгжөөлгөөр парти ба правительствын зохёоһон түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхэ шухала болоһон дээрэһээ эдэ хэмжээ-ябуулганууд абтаа. Министерствонүүдые томо болгохо, эмхидхэлэй хэрэгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ ба тэрэнэй булюу һайн зүйлнүүдые ашаглаха бүхы арга боломжо манай орондо бии, юуб гэхэдэ, баян дүй дүршэлтэй, томодхогдоһон министерствонүүдые хүтэлбэрилжэ шадаха нилээд ургаһан кадрнууд бии.

Манай социалистическэ промышленность урдаа табигдаһан харюусалгатай зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ бүхы арга боломжотой. Промышленностиин бүхы һалбаринуудта мүнөөнэй техникээр зэбсэгжэнхэй, мэргэжэл һайнтай кадрнууд—хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд бии, предприятинууд сырьё болон материалнуудаар дутамаггүй. Эдэ арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ, хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые эрид шууд зайсуулха, үйлэдбэридэхи ашаглагдаагүй арга боломжонуудые элирүүлжэ, арадай ажахые дэбжүүлхэ хэрэгтэ эдэниие зорюулха шухала.

Тогтоогдоһон номенклатура ба ассортиментын ёһоор продукци бүтээн гаргалга ехэдхэхэ, энэ продукциин шанар һайжаруулха ба өөрынь үные химдаруулха, тиихын тулада ажалай бүтээсэ саашадань дээшэлүүлхэ, түхеэрэлгэнүүдые, предприятинуудай ба барилгануудай баян техникые хүсэдөөр ашаглаха асуудалнууд бүхы министерствонүүдэй, нютагуудтахи партийна ба ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр бүриин анхаралда байха ёһотой.

Партиин, правительствын ба советскэ арадай үшөө бэхижэжэ байгаа нэгэдэл манай ороной олониитэ ажалшадай патриотическа эдэбхиин ургалтада, табадахи табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй үзэгдөөгүйгөөр дэлгэрһэн ябадалда харагдана. Энэ үдэрнүүдтэ оломянган промышленна предприятинуудай, транспортын ба барилгануудай коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн уялганuудые абаад, тэдэниие амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Нютагай партийна организацинууд хадаа олониитын творческо энэ үүсхэлые үдэр бүри толгойлхо ба советскэ хүн бүхэниие парти ба правительстводаа үнэн сэхэ байхаар, политическэ һэрэмжэеэ дээшэлүүлхээр, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам саашань бэхижүүлхын түлөө оролдохо үзэлөөр хүмүүжүүлхэ уялгатай.

Партийна, советскэ, ажахын, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, социалистическэ байгуулалтын бүхы участогууд дээрэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, түрүүшүүл ба новаторнуудай үүсхэлые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ, олониитын дунда түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Коммунистическэ партияа, Советскэ правительствоа тойрон нигтаар жагсажа, манай Эхэ ороной ажалшад коммунизмын мандан бадархын түлөө найдамтайгаар урагшаа дабшана.

(«Правдын» мартын 18-най түрүү бэшэгһээ).

И. В. СТАЛИНАЙ ДУРАСХААЛДА

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Хүндэтэ нүхэд!

Бүхы арадуудта эрхэ сүлөө, эб найрамдал ба зол жаргал олгоһон манай инаг вождь ба багша, хүн түрэлтэнэй агууехэ гени нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдан Бирмын Коммунистическэ парти, Бирмын арад гүнзэгы гашуудалаа мэдүүлнэ.

Нүхэр Сталин хадаа Маркс — Энгельс—Ленинэй һургаалые хүтэлбэри болгон, шэн габьяатайгаар ажаллажа дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэн байгуулһан юм. Тэрэнэй хүтэлбэрээр зарим оронуудай коммунистнууд өөһэдынгөө олон миллион хүн зондо эрхэ сүлөө ба зол жаргал олгоо, нүгөө зарим оронуудта — энэ зорилгые туйлахын түлөө тэмсэжэ байна.

Нүхэр Сталин хүндөөр үбшэлхэһөө хэдэхэн һара урид Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд дээрэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ гениальна зохёол соогоо манай ерээдүйн замые гэрэлтүүлэн заажа үгэһыень угаа ехээр хүндэлэн ба дуралан бидэнэр һананабди.

Бидэ, Бирмын коммунистнууд, агууехэ вождиингоо һургаалда хододоо үнэн сэхэ байхабди гэжэ тангаригаа үгэнэбди. Сталин хадаа шэнэ дэлхэйе — социализм ба коммунизмые байгуулжа байгаа бидэнэй ажал хүдэлмэридэ хододоо оршохол.

Бирмын Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Алдарта вождь ба бүхы дэлхэйн арадуудай хүтэлбэрилэгшэ, инаг нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэжэ бүхы хүн түрэлтэндэ угаа ехэ тэхэрюулэгдэшэгүй хохидол болоһонтой дашарамдуулан Мексикын арадай ба коммунистнуудай үнэн зүрхэнэй шаналал-гашуудалые Советскэ Союзай Коммунистическэ партида ба Агууехэ арадта мэдүүлнэбди.

Сталин хадаа манай арадай сэдьхэл зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө оршохол, тэрэнэй гэрэл сасарагша ажабайдал ба ажал-ябуулгань эрхэ сүлөөгэй замые хододоо гэрэлтүүлхэл. Нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн һургаалаар зоригжоһон бидэ эб найрамдалай, демократиин ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэбди, Сталинай гениальна ба мүнхэ хүтэлбэрилэгшэнь байһан ба байхашье социализмын илагдашагүй хэрэгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэгшэд байхые оролдохобди.

Мексикын арад ба хүдэлмэришэн анги бүхы оронуудай арад зонтой ба эб найрамдалай тала баригшадтай хамта Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, арадта хизааргүй этигэжэ байһанаа ба һаналаа нэгэдүүлгэеэ мэдүүлнэ.

Мексикын Коммунистическэ партиин Центральна Комитедһээ ДИОНИСИО ЭНСИНА.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

МОСКВА.

Дэлхэйн арадуудай гениальна вождь нүхэр Сталин наһа баража, тэхэрюулэгдэшэгүй хохидолой тохёолдоһонтой дашарамдуулан бразильска хүдэлмэришэн ангиин ба арадай гүн ехэ шаналалые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ Бразилиин Коммунистическэ партиин Национальна Комитет мэдүүлнэ.

Эб найрамдал эрхимээр хамгаалагша, арадуудые фашизмһаа сүлөөлэгшэ, социализм байгуулагша, коммунизм зохёон байгуулагша, сэсэн мэргэн, инаг вождь ба багша, бразильска арадай үнэнтэ хани нүхэр Сталинай дурасхаалые ехэтэ хүндэлэн тэмдэглэхэ зуураа, алдарта Советскэ Союзые үгэ дуугүйгөөр дэмжэдэгээ, Ленин — Сталинай илагдашагүй партиин хэрэгтэ ба тэрэнэй сэсэн мэргэн Центральна Комитедтэ үнэн байдагаа дахинаа лаблан мэдүүлнэбди.

Бүхы ажалша хүн түрэлтэнэй агууехэ вождиин наһа бараһандань бидэнэр танай арадтай хамта гашуудалсанабди.

Нүхэр Сталинай арюун нангин дурасхаалые бидэнэр бултадаа хүндэлэн тэмдэглэхэбди, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө, нүхэр Сталинай гайхамшаг һайхан ажабайдалаа сүм зорюулһан хэрэгэй түлөө бүри эрэлхэг зоримгойгоор ба эрид шангаар тэмсэхэбди.

Социализмын Эхэ орондо эсэргүүгээр хэзээшье дайлалдахагүйбди гэжэ тангаригланабди.

Агууехэ Сталинда хэтэ мүнхын алдар соло!

Бразилиин Коммунистическэ партиин Национальна Комитедэй үмэнэһөө

ЛУИС КАРЛОС ПРЕСТЕС.
Рио-де-Жанейро, Бразилия.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Манай хүндэтэ багша, хүтэлбэрилэгшэ ба вождь нүхэр Сталинай наһа бараһандань Пакистанай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет гүнзэгы гашуудал ба шаналал мэдүүлнэ. Советскэ Союзай арадтай ба бүхы дэлхэйн эб найрамдалта арадуудтай хамта Пакистанай арад ба коммунистнууд шаналан гашуудалсажа байна.

Нүхэр Сталинай хараалһан замаар хэлбэришэгүй даган ябахабди гэжэ Пакистанай коммунистнууд хүндэтэйгөөр үгэеэ үгэнэ. Национальна бэеэ дааһан байдалай ба демократическа сүлөөгэй тугые шангаар барижа ябахабди гэжэ найдуулнад.

Пакистанай коммунистнууд эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй ба арадай демократиин түлөө тэмсэлдээ нүхэр Сталинай мүнхэ һургаалнуудые хододоо хүтэлбэри болгохо байна. Пакистанай Коммунистическэ партиие политическэ, идеологическа ба эмхидхэлэй талаарнь байгуулха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ манай Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ парти, Ленин—Сталинай парти мүнхэ жэшээ боложо үгэхэ байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Нүхэр Сталинай мүнхэ хэрэгтэ хэтын алдар соло!

Пакистанай Компартиин Центральна Комитет.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Тунисска Коммунистическэ партиин Центральна Комитет хүдэлмэришэн ангиин ба тунисска арадай гашуудалые мэдүүлхэ зуураа, өөрынгөө гүнзэгы шаналалые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ мэдээсэнэ.

Бүхы дэлхэйн коммунистнуудай вождь, колониальна арадуудай хани ба сүлөөлэгшэ — Сталин манай зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө оршохол. Тэрэнэй жэшээнь, тэрэнэй хэрэгынь бидэниие зоригжуулна, бидэндэ зам заана.

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай идейнүүдэй түгэс илалта туйлахын тулада хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ тангаригланабди.

Советскэ Союзда коммунизмын байгуулагдаха байһанда, эб найрамдал хангаха ябадалда хэлбэришэгүйгөөр этигэдэг тухайдаа Сталинай партиин Центральна Комитедые найдуулнабди.

Тунисска Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Бүхы ажалшадай вождь нүхэр Сталинай наһа бараһанда Малайн Коммунистическэ партиин Центральна Комитет гүнзэгы гашуудал мэдүүлнэ. Малайн коммунистнууд ба бүхы арад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие, советскэ арадые бүри нигтаар тойрон жагсаха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлээ, коммунизмын түлөө тэмсэлээ эсэстэнь хүрэтэр ябуулха гэжэ эдэ хүндэ үдэрнүүдтэ найдамтайгаар мэдүүлнэбди.

Нүхэр Сталин хэтэ мүнхэдөө оршон мандахал!

Малайн Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан бидэнэр гүнзэгы уйдхар ба гашуудалаа танда мэдүүлнэбди. Революциин агууехэ вождь, манай хүндэтэ ба инаг багша, Ленинэй хэрэгые гениальнаар үргэлжэлүүлэгшэеэ алдалга хадаа манай арадта хүшэр хүндэ хохидол мүн.

Испаниин арадай эгээл ехэ хани нүхэрые, эб найрамдалай, ажалшадай зол жаргалай, коммунизм байгуулхын тулада хэнһээшье ехэ юумэ хэһэн хүниие бидэ алдабабди.

Каталониин Нэгэдэмэл Социалистическэ партиин секретариат хадаа партиин бүхы гэшүүдэй, хүдэлмэришэн ангиин ба Каталониин арадай зүгһөө Ленин—Сталинай агууехэ партида, хүсэн түгэлдэр ба илагдашагүй Советскэ Социалистическэ Республикын Союзда хүсэдөөр этигэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

Бидэ, Каталониин коммунистнууд, Долорес Ибарруриин хүтэлбэрээр эб найрамдалай, демократиин ба Испаниин арадай эрхэ сүлөөгэй ба социализмын түлөө тэмсэлдэ манай партиие улам бэхижүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гаргахабди.

Каталониин Нэгэдэмэл Социалистическэ партиин секретариат.

Бүри эршэмтэйгээр ажаллая

Аймагай ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан хуулинууд ба тогтоолнуудые радиогоор шагнаад, гүрэнэй засагай дээдэ органой шиидхэбэринүүдые һайшаана. Аймагай организацинуудта, эмхи зургаануудта митингнүүд болоно, колхозуудай гүүртэнүүд, отарануудта агитаторнууд гаража, гүрэнэй засагай дээдэ органой абаһан шиидхэбэринүүдые колхознигуудта хөөрэжэ үгэнэ.

Томодхогдоһон «Коммунизм» колхозой гэшүүд ССР Союзай Верховно Соведэй сессиин материалнуудтай танилсаад, ехээр һайшаан дэмжээ.

Тус колхозой эрхим хонишон Анисья Филиппова үнгэрэгшэ жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, 14 хони нэмэлтэ түлэбэридэ абаһан байгаа. Энэшье жэлдэ нүхэр Филипповагай хаража ябаһан хонид тарган хүсэтэй ондо орожо байна. Хонишон нүхэр Филиппова иигэжэ мэдүүлбэ:

—Бултанай инаглан дурладаг агууехэ багша нүхэр Сталинай наһа бараад байхадань, бидэнэр түрэл Коммунистическэ партияа, Советскэ правительствоа улам нигтаар тойрон жагсажа бүри һайнаар хүдэлмэрилэе гэжэ би бүхы хонишодоо, бүхы колхознигуудаа уринаб. Манай гүрэнэй дээдэ органой абаһан хуулинууд, ба тогтоолнуудтай танилсаад байхадаа, бидэнэр ехээр һайшаанабди. Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа хизааргүйгөөр найданабди. Энэ жэлдэ 100 эхэ хонинһоо 110 хурьга абаха уялга абанаб.

Мүн энэ колхозой һаалишан Пелагея Паршиненкова 1952 ондо 14 үнеэдһээ 14 тугал абажа түлжүүлһэн, мүнөө үнеэдынь тарган үбэлжэжэ байна. Нёдондо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө энэ һаалишанда 1 тугал нэмэлтэ түлэбэри үгэһэн байгаа. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө тугал абажа, һайнаар түлжүүлхэ, һаамхай үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха уялга абаад, улам һайнаар ажаллая гэжэ һаалишадаа урина.

Үдэрэйнгөө даалгабариие 150 процент дүүргэдэг колхозница Агафья Филиппова үрһэнэй таряа сэбэрлэлсэдэг. «Нёдондо бидэнэр» бараг ургаса абаа һэмди. Энэ жэлдэ үшөө һайн ургаса абахын түлөө һайнаар ажаллая. Хабарайнгаа тарилгые сэбэр үрһөөр тария. Энэ хадаа ерэхэ жэлэй ургасын үндэһэ һуури мүн. Агротехническэ болзор соо тарилгаяа хээбди» гэжэ нүхэр Филиппова хэлэбэ.

Мүнөө энэ колхоз хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ байна. Үрһэнэйнгөө таряа сэбэрлэнэ, сортовой бэшэ таряагаа андалдана. Энэ колхозой гэшүүд хабарай тарилгые 18—20 хоног соо, эртын культурануудые 12 хоног соо тарижа дүүргэхэ уялга абаад, бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна.

Ториин МТС-эй механизаторнууд хамтаараа радио шагнаад, гүрэнэйнгөө засагай дээдэ органой — СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан тон шухала шиидхэбэринүүдые нэгэн һаналтайгаар, бүрин һайшаажа дэмжэбэ. Партиингаа Центральна Комитедые, Советска правительствые улам нигтаар тойрон жагсажа, ажал хүдэлмэреэ бүри һайжаруулха, хабарай тарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, эртын культурануудые 10—12 хоног соо, орооһото культурануудые 8—10 хоног соо тарижа дүүргэхэ уялга эндэхи механизаторнууд абаба. Мүнөө энэ МТС трактор, машинануудай заһабарилга гол түлэб дүүргээд, тэдэнээ дахин дахин шалгана. Түрүү механизаторнууд—тракторист Олзо Буянтуев, Иван Полютов гэгшэд 800—800 гектар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилхэ, 300—300 килограмм горючи алмаха уялга абаа. Эдэнэр мүнөө заһабарилга дээрэ үдэрэйнгөө нормо 150 процент дүүргэнэ. Мүн комбайнер Иннокентий Грыдин «Сталинец—6» комбайнаар 600 га таряа хуряаха, 100 килограмм горючи алмаха уялга абаа. МТС-эй бүхы механизаторнууд бултадаа уялга абаһан байна.

Мүн Бургалтайн МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд иимэ уялгануудые абаа. Гадна, сабшалан дээрэ горьтой хүдэлмэри хэхээр хараалагданхай. «Улаан Бургалтай», «Заветы Ильича» колхозуудай 150 гектар намагтай сабшалангые хатааха, колхозуудай сабшалан дээрэ канава татаха юм.

1100 гектар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилхэ, 2 тонно горючи алмаха уялга абаһан энэ МТС-эй түрүү механизатор Батожап Дашижапов иигэжэ хэлээ:

—Манай инаг дуратай вождь нүхэр Сталинай сагһаа урид наһанһаа нүгшэһэндэ ехээр гашууданаб. Тиин нүхэр Сталинай һургаал хэтэ мүнхэдөө оршохол. Нүхэр Сталин манай ороной коммунизмда орохо программа заажа үгөө, тэрэниинь дүүргэхэбди. 5 жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада бидэнэр бүри эршэмтэйгээр ажаллахабди, нүхэр Сталинай зааһан замаар урагшаа дабшаха гээшэ бидэнэрэй нангин уялга мүн.

Тракторист Андрей Елисеев, комбайнер Чагдур Гармаев, Тихон Махонин болон бусад дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. Мүнөө энэ МТС-эй механизаторнууд хабарай тарилгын урда тээ трактор, машинануудаа дахин дахин шалгажа байнад.

ТОРИ.

Д. Доржиев, манай корреспондент.

РЕСПУБЛИКЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН СААШАНХИ ХҮГЖЭЛТЫН ТҮЛӨӨ

Промышленна, транспортна предприятинуудай ба барилгын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанһаа

Һаяхан республикын промышленна ба транспортна предприятинуудай, барилгын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан болoжо үнгэрһэн байна.

Тус суглаан дээрэ республикын промышленна ба транспортна предприятинуудай 1952 оной хүдэлмэриин дүнгүүд ба саашанхи зорилгонууд тухай КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Г. И. Климов элидхэл хэбэ.

—Манай парти, советскэ арад, бүхы хүн түрэлтэн тэхэрюулэгдэшэгүй гээлтэдэ оробо,—гэжэ нүхэр Климов элидхэлэйнгээ эхиндэ хэлэбэ,—манай багша ба вождь, хүн түрэлтэнэй агууехэ гени Иосиф Виссарионович Сталин наһа бараба. Манай партида, манай ороной арадуудта, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ айхабтар ехэ гашуудал тохёолдобо.

Нүхэр Сталин наһанһаа нүгшөө. Тиигэбэшье, тэрэнэй хэрэг хэтын хэтэдэ мүнхэл. Эдэ үдэрнүүдтэ Советскэ арад өөрынгөө түрэл Коммунистическэ партиие тойрон бүри нигтаар жагсана.

Манай республикын үйлэдбэриин хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэ Коммунистическэ партиин ба ССР Союзай Министрнүүдэй Совет тон ехэ анхарал табижа, туһаламжа үзүүлнэ. Энэнэй ашаар олонхи предприятинууд табадахи табанжэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргээ. 1952 ондо 1951 онойхидо орходоо 82 процент продукци ехээр үйлэдбэрилэн гаргагдаһан байна. Республикын 130 предприятинууд 1952 оной гүрэнэй түсэбые уридшалан дүүргээ, тэрэ тоодо Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно завод, мяха-консервын комбинат, шэлэй механизированнэ завод, модоной завод, судна заһабарилгын завод, модо урадхуулгын Үдын конторо, Эрийскэ леспромхоз болон бусадууд оролсоно. Энээнтэй хамта промышленна шухала шухала продукци үйлэдбэрилгэ ехэ болоо, хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин бүтээсэ дээшэлээ, продукциин өөрынь үнэ химдараа, шанарынь һайжараа, шэнэ ба түрүү техникэ нэбтэрүүлхэ талаар хүдэлмэринүүд хэгдээ. Мүн механизмууд болон түхеэрэлгэнүүд һайнаар ашаглагдадаг болоо. 1951 онойхидо орходоо 1952 ондо промышленна ба ажаһуудалай барилгын хэмжээн ургаа.

Гэхэ зуура, республикын промышленность үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Олохон предприятинууд түсэбөө дүүргэнэгүй. Илангаяа Галуута-Нуурай шахтанууд, «Бурмонголлес» трест, сэмбын фабрика, «Байкалгосрыбтрест», БМАССР-эй Нютагай промышленностиин, Коммунальна ажахын министерствонүүдэй предприятинууд, «Бурлесхимсоюзай» артельнүүд болон бусад түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй.

Олохон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд нёдондоноойнгоо хангалтагүй хүдэлмэриһөө зохихо тобшолол хэнгүй, энэшье жэлдэ түсэбөө дүүргэнэгүй, муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Республикын бүхы предприятинууд валовой продукци үйлэдбэрилэн гаргаха январь һарын түсэбые оройдоо 90 процент дүүргээ. Мүн февраль ба март һаранuудташье түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Иимэ ушарнууд хадаа, 1953 оной түсэбые уридшалан дүүргэхэ хэрэгтэ ехэхэн бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулжа болохо байна.

Промышленность ба транспортын зарим предприятинуудай, барилгын организацинуудай хангалтагүй хүдэлмэри юуһан дээрэһээ болоноб гэхэдэ, предприятинуудай ажахын ба партийна организацинуудай олохон хүтэлбэрилэгшэд түхеэрэлгэнүүд болон механизмуудай хүсые дүүрэнээр ашаглаха тушаа зохихо хэмжээ абанагүй, ажалай эмхидхэл һайжаруулха тушаа хүдэлмэри хэнэгүй, зарим ушарнуудта гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр, һанаа амараар хандана. Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнууд, леспромхозуудай директорнүүдые политическэ талаар орлогшонор гүрэнэй түсэбэй эрхэбэшэ дүүргэлтые туйлажа, арадай ажахые хэрэгтэй продукцяарнь хангаха уялгаяа мартана.

Партиин городской ба районно комитедүүд, городой ба аймагай Совёдүүдэй гүйсэдкомууд, партиин областной комитет ба Министрнүүдэй Совет ажалаа һайжаруулха хэрэгтэнь предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, партийна организацинуудта зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй, олонхи ушарта тэдэнэй хүдэлмэриин горьтойхон дутагдалнуудтай эбсэжэ, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө түсэбые һарад һараһаа һарада, кварталһаа кварталда дүүргэхэ эрилтэ хэнэгүй. Республикын промышленностиин гол һалбари болохо модоной промышленностиин предприятинуудай тон хангалтагүй хүдэлмэриие гүрэнэй хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһанай хойшолон гэжэ тайлбарилха хэрэгтэй.

1953 ондо барилгын организацинуудай, промышленностиин ба транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй урда ехэхэн зорилгонууд табигдана. Предприятинуудай механизмуудые, түхеэрэлгэнүүдые хүсэд һайнаар ашаглажа, бүхы резервнүүд ба арга боломжонуудые хэрэглэжэ, урдаа табигдаһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ ёһотойбди.

Мүнөө валовой продукци үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө эрхэбэшэ дүүргэхэһээ гадна, даалгагдаһан ассортимент, номенклатура ба сортын ёһоор, түсэбөө мүн лэ дүүргэхэ хэрэгтэ промышленностиин предприятинуудай бүхы партийна, профсоюзна болон комсомольско организацинуудай ба предприятинуудай ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралые хандуулха хэрэгтэй.

Урдаа табигдаһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада түрүүшүүлэй дүй дүршэлые эрхэбэшэ дэмжэхэ, хүтэлбэрилгынгөө арга методүүдые саг үргэлжэ һайжаруулха, даалгагдаһан хэрэгээ һайнаар шудалха хэрэгтэй. Манай предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд марксизм-ленинизмын теорёор саг үргэлжэ зэбсэглэгдэжэ байха ёһотой.

Гүрэнэй журамые наринаар сахиха, өөртөө, мүн өөрынгөө мэдэлэй хүдэлмэришэдтэ шанга эрилтэ хэхээр кадрнуудые хүмүүжүүлхэ зорилго ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй ба партийна организацинуудай урда табигдана. Манай ажахын кадрнууд олониитын һанамжада анхаралтайгаар хандажа, шэнэ, түрүү ба прогрессивнэ бүхы юумэнүүдые эдэбхитэйгээр дэмжэжэ байха ёһотой. Дутагдалнуудтай эбсэхэгүй, шүүмжэлгэ ба өөрыгөө шүүмжэлгые, мүн дороһоо гараһан шүүмжэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлгын үндэһэ һуури дээрэ промышленность ба транспортын хүдэлмэринүүдэй ниитэ дэбжэлтые хангаха зорилго бидэнэрэй урда табигдана.

Агууехэ Сталинай гениальна захяа заабаринуудаар, партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон бидэнэр республикынгаа промышленность ба транспортын хүгжэлтэдэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлажа, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын даалгабаринуудые үнэн сэхээр бэелүүлхэ уялгатайбди.

* * *

Нүхэр Климовэй элидхэлэй һүүлээр олон хүнүүд үгэ хэлэһэн байна.

Партиин городской комитедэй секретарь нүхэр **В. П. Лисюткин** үгэ хэлэхэ зуураа, Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой, мяха-консервын комбинадай, паровозо-вагонно заводой болон бусад зарим предприятинуудай коллективүүд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэжэ 1952 он соо гүрэнэй түсэб дүүргэхэ талаар нилээд һайн амжалтануудые туйлаа гэжэ тэмдэглэбэ. Манай городой промышленна предприятинууд хадаа, —гэжэ нүхэр Лисюткин үргэлжэлүүлнэ,—өөрынгөө эршэтэй ба эмхитэй ажалаар республикын бүхы промышленна предприятинуудта жэшээ харуулха ёһотой. Гэбэшье, городой зарим предприятинууд, илангаяа мелькомбинат, механлит, хирпинсын завод гэхэ мэтын предприятинууд муугаар, эмхигүйгөөр хүдэлмэрилжэ түсэбүүдээ саг болзор соонь дүүргэнэгүй.

Дээдэ-Березовкын хирпинсын заводой хүдэлмэришэд заводой хүдэлмэри һайжаруулха тухай, оло дахин һайн дурадхалнуудые оруулһан байха юм. Теэд заводой директор нүхэр Ильин энэ дурадхалнуудые дэмжэдэггүй, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө ямаршье хэмжээ абадаггүй байна. Энээнһээ боложо тус заводто олон хүдэлмэришэд ажалайнгаа нормо дүүргэдэггүй, заримдаа хүдэлмэришьегүй байдаг, машина болон станогууд мууса ашаглагдадаг.

Түрүү гэжэ тоологдодог паровозо-вагонно завод, мяха-консервын комбинат, шэлэй механизированнэ завод нёдондо жэлдэ графигай ёһоор нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилдэггүй, харин һарын гурбадахи декада соо үдэр һүнигүй ажалладаг байһан юм. Энэ хадаа предприятинуудта һаад ушаруулхаһаа гадна, гаргагдаһан продукциин шанарые доошолуулна. Дурсагдаһан предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд иимэ баримтануудтай мүнөөшье жэлдэ эбсэһэн зангаараа байха юм гэжэ нүхэр Лисюткин хэлэнэ.

—Энэ табанжэл соо Улан-Удэ городто томо томо захиргаанай, байрын болон үйлэдбэриин гэрнүүд олоор баригдаха байна. Теэд, городой барилгын ба проектнэ организацинууд тон һулаар хүдэлмэрилнэ, барилгын техникые дүүрэн ашаглажа шаданагүй, хүдэлмэришэдэй ажал хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ. Иимэһээ олон гэрнүүдэй барилга тон ехээр удаарна.

Республикын **Министрнүүдэй** Совет, партиин обком ба горком барилгын организацинуудай хүдэлмэриие һайнаар шалгажа, тэдэниие һайн хүтэлбэрилхы кадрнуудаар бэхижүүлхэ уялгатай.

Партиин горком, райкомууд, партийна эхин организацинууд городской болон районно Совёдүүд предприятинуудай ажал-ябуулгые оперативнаар хүтэлбэрилхэ, бүтээн гаргадаг продукциин шанарые һайжаруулхын тула эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулха уялгатай.

Улан-Удын паровозо-вагонно заводой слесарь стахановец нүхэр **Евдокимов** өөрынгөө үгэ соо заводой хүтэлбэрилэгшэдые шангаар шүүмжэлбэ. Завод яахадаа нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилнэгүйб гэхэдэ, манай заводой болон цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд һарынгаа түсэбые саг болзортонь дүүргэхэ хэрэгтэ ямаршье условин байгуулнагүй, паровоз, вагон заһабарилгада хэрэглэгдэхэ материалнуудаар саг сагтань хангана гүй.

—Заводой түсэблэлгэ-үйлэдбэрилгын таһаг цехүүдэй үйлэдбэриин арга боломжотой тааранһан, зохистой түсэб табинагүй. Мүн заводой главна механигай таһаг цехүүдтэ түхеэрэлтэнүүдые ямар зэргээр ашаглажа байһые хинан харанагүй. Тиимэһээ, манай заводой зарим цехүүдтэ станогууд болон бусад түхеэрэлтэнүүдтэ гамгүйгөөр хандадаг ябадал үзэгдэнэ.

Паровозо-вагонно заводто түмэрзамай училищи ба ФЗО һургуули дүүргэһэн залуу хүдэлмэришэд олоороо ерэһэн байна. Теэд, эдэ хүдэлмэришэдтэ ёһотой һайн условин байгуулагдаагүй байна. Тэдэнэрэй байрань муугаар заһабарилагдадаг, хүйтэн байдаг. Заводой партийна ба комсомольско комитедүүд залуу хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар эмхидхэнэ.

Бүгэдэарадай шаналал-гашуудалай үдэрнүүдтэ Коммунистическэ партиин ЦК-е ба Советскэ правительствые бүри нигтаар тойрон жагсаха гэһэн тангариг манай заводой коллектив үгэһэн байна. Би халаан бүриингөө даалгабариие 150 процент хүрэтэр дүүргэхэб гэжэ уялга абаһан байнаб. Манай заводой хүтэлбэрилэгшэд ба партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд бүхы дутагдалнуудые дары усадхажа, сталинска табадахи табанжэлэй гурбадахи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ уялгатай.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ манай коллективэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад модо урадхуулга дээрэ пикетно-конвеерно арга методые шадамараар хэрэглэжэ ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар, — гэжэ модо урадхуулгын Үдын конторын начальник нүхэр **Титенко** хэлэбэ, — модо урадхуулха 1952 онойнгоо навигационно түсэбые үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, горьтойхон гүрэнэй мүнгэн зөөри арьбалһан байна. Нёдондоной навигациин үедэ манай контородо модо урадхуулгын пикетно-конвеерно арга хэрэглэжэ ажалладаг хамта 87 бригаданууд хоорондоо мүрысэһэн байха юм.

Манай гол дутагдалнуудай нэгэн юуб гэхэдэ, модо эрье дээрэһээ мухарюулжа, уһа руу оруулха ажалые хүсэдөөр механизацилжа шаданагүйбди. Нёдондо механизмын хүсөөр 200 мянган кубометр модо мухарюулжа, уһа руу табиха ёһотой байһан аад, оройдоо 27,9 мянган кубометр табижа, түсэбөө 13,0 процент дүүргэһэн байнабди.

Энэ дутагдал яагаад гарааб гэхэдэ, бидэнэр механизмуудые ажал хүдэлмэри дээрэ хэрэглэхэ тушаа эртээнһээ зохихо хэмжээнүүдые абаагүй байһан байнабди. Энэ ушарһаа модо урадхуулгын эхилхэдэ механизмуудаа тааруулжа табижа шаданагүй эбдэхэ, мууддулха гэхэ мэтын элдэб дутагдалнууд үзэгдэһэн байна. Бидэнэр энэ хэрэгтэ зэмэтэй хүнүүд аабзабди, тиигэбэшье «Бурмонголлес» трестын 5 леспромхозуудай нэгэнииншье модые механизмын хүсөөр мухарюулха эрилтэнүүдые хангадаггүй гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Энэ дутагдалые усадхахын тулада «Бурмонголлес» трестын хүтэлбэрилэгшэд зохихо хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Суута машинист, Сталинска шангай лауреат нүхэр **Асеев** үгэ хэлэхэ зуураа, Улан-Удын түмэр харгын станциин депогой хүдэлмэридэхи горьтойхон дутагдалнуудые элирүүлһэн байна. Хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам һула. Мүн ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ, илангаяа диспетчернүүдэй ажалаа һулаар эмхидхэдэг дээрэһээ, заримдаа поезднуудай ябадаг график эбдэгдэдэг, хүдэлмэришэдэй ажалгүй ябаха ушарнууд үзэгдэдэг байна. Мүн заһабарилагшадай заһабарилгын технологическа процессүүдые наринаар сахингүй зарим паровоз, вагонуудые шанар муутайгаар заһабарилдаг дээрэһээ энэ тэрэ дутагдалнуудай гарахада поезднуудай замдаа һаатадаг ушарнууд үзэгдэнэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Асеев иигэжэ хэлэбэ:

«Мартын 5-да хүн түрэлтэниие коммунизмын һаруул һайхан тээшэ шадамараар хүтэлжэ ябаһан манай агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталинай сагһаа урид наһанһаа нүгшэлгэ бидэниие айхабтар ехээр гашуудуулба. Агууехэ вождиимнай гэгээн гэрэлтэ, һаруул һайхан образ бидэнэй зүрхэн соо хэтэ мүнхэдөө оршохол.

Би, үнинэй түмэрзамша, ашата багшынгаа захяа заабаринуудые бэелүүлхын тулада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэб.

Нүхэдүүд, манай республикын XXX жэлэй ойн һайндэр дүтэлжэ байна. Түрэл Коммунистическэ партияа, Советскэ правительствоа тойрон нигтаар жагсаажа, республикынгаа һайндэрые ажалай эрхим амжалтануудаар угтая».

Удаань Эрийскэ леспромхозой директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр **Дондуков** үгэ абаба.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар,—гэжэ тэрэ хэлэбэ,—манай леспромхозой коллектив үйлэдбэриин эрхим амжалтануудые туйлажа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугые 4 дахин абаа. Социалистическэ мүрысөөн ниитэ дээрээ үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Тэрэнэй ашаар 950 хүдэлмэришэдэй 860-ниинь үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэ бүхы амжалтанууд яагаад туйлагдааб гэхэдэ, модо бэлэдхэлэй удхашанарые хүдэлмэришэн бүхэндэ һайнаар ойлгуулагдаһан, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдаһан байна.

Модо бэлэдхэлэй сезоной даалгабариие хараалагдаһан болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл ябуулагдажа байна. Модо бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдэй сезонно түсэб мартын 18-да дүүргэгдээд, сезоной дүүрэтэр 25 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, Эхэ орондоо бэлэглэхэ зорилго табигдаа. Энэ зорилгын амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байһанда ямаршье ажаг һэжэг байхагүй. Юуб гэхэдэ, бидэнэртэ бүхы арга боломжонууд бии.

Гэхэ зуура, зарим аймагуудай, жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай колхозууд модо бэлэдхэлэй сезонно хүдэлмэридэ түсэбэйнгөө ёһоор хүнүүдые хүсэд эльгээнэгүй. Тиимэһээ энэ манай хүдэлмэридэ ехэхэн һаад ушаруулна. КПСС-эй Заиграйн айком ба аймгүйсэдком энэ асуудалаар оло дахин шиидхэбэринүүдые абадаг, теэд шиидхэбэринүүдынь мүнөөшье болотор дүүргэгдэнэгүй. БМАССР-эй Элүүрые хамгаалгын министр нүхэр Боянова, тэрэнэй орлогшо нүхэр Берзин гэгшэд 7 мянган зонтой манай леспромхоздо мэргэжэл һайнтай 1 врачые саг үргэлжэ хүдэлмэрилхөөр эльгээхэ ёһотой аад, мүнөө болотор эльгээнэгүй.

Нёдондо манай леспромхозой коллективтэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба облпрофсовет дамжуулгын Улаан туг барюулха гэжэ хоёр дахин тогтоол абаһан байгаа. Теэд тэрэ Улаан тугые мүнөөшье болотор абаагүй байнабди. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ облпрофсоведэй ёһо тэдыгээр хандадагые гэршэлнэ.

Улан-Удын сэмбын фабрикын кооһо ээрэгшэ **Т. М. Епифанцева** зүблөөндэ хабаадагшадта өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай, туйлаһан амжалтанууд ба саашанхи зорилгонууд тухайгаа хөөрэжэ үгөөд, удаань иигэжэ хэлэбэ:

— Манай республикын XXX жэлэй ойн һайндэр ойротожо байна. Бидэнэр, БМАССР-эй XXV жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын бүхы хүдэлмэришэд энэ ехэ һайндэрые ажалай шэнэ шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидээд, үдэрэйнгөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэхын, гаргаһан продукциингаа шанарые һайжаруулхын түлөө социалистическэ мүрысөөгөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байнабди. Би үнгэрһэн хоёр һара соо үдэрэйнгөө даалгабариие 110-һаа 120 процент хүрэтэр дүүргэжэ байха зуураа, түсэбэй ёһоор 93-най оронда хододоо 96,5 процент нэгэдэхи сортын продукци үйлэдбэрилэн гаргажа байгааб. Тэрээнһээ гадна гаргаһан продукциингаа өөрынь үные химдаруулжа, 2616 түхэриг гүрэнэй мүнгэн зөөри алмалта хээб. Мүн ... килограмм нооһо арьбалагдаһан байна.

Республикынгаа һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтая гэжэ бүхы тытнай уряалнаб.

— Нютагай промышленностиие бүхы аргаар хүгжөөлгэ, — гэжэ Нютагай промышленностиин министр нүхэр **Пивоваров** хэлэбэ, — арадай ажахын хүгжэлтэдэ ехэ удхашанартай юм. Нютагай промышленность хадаа ажаһуудалай хэрэгсэлнүүд болон үйлэдбэриин шухала зэмсэгүүдээр арад зониие хангажа байха ёһотой.

Гэхэ зуура, манай республикын нютагай промышленность, илангаяа аймагуудтахи промкомбинадуудай олонхинь жэл бүри түсэбтэ даалгабаря дүүргэнэгүй. Энэнэй гол шалтагаанууд юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, бидэнэр, хүтэлбэрилэгшэд ажалаа зүбөөр ба һайнаар хүтэлбэрилдэг боложо шаданагүйбди. Предприятинуудай механизмууд болон бусад резервнүүд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Нютагай промышленностиин ажал ехэтэ хүдэлмэринүүд удаанаар механизацилагдана. Тиихэдэ зарим аймагуудай промкомбинадууд өөһэдөө автомашинагүй дээрэһээ ехэ бэрхэшээлнүүдтэ ородог. Заримаанинь автомашинатайшье байгаа һаа, элдэбын хэрэгтэй частьнууд ба гэрочиин тэдэндэ багаар үгтэдэг дээрэһээ тэрээнээ гүйсэд һайнаар ашаглажа шаданагүй.

Республикынгаа нютагай промышленностиие саашадань бүхы аргаар хүгжөөхэ хэрэгтэ партийна ба советскэ органууд анхаралаа хандуулха ёһотой.

Удаань БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Сабуров аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй орлогшонорой тоосоое үсөө шагнана, ажалаа һайжаруулха хэрэгтэнь тэдэндэ зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ нүхэр Пивоваров шүүмжэлбэ.

Хориин аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Ринчино** республикын министерствонүүд болон управленинүүд аймагуудай эрилтэнүүдые саг болзортонь хангадаггүй гэжэ хэлэбэ. Жэшээнь, Хориин аймагай центртэ электростанци бариха тухай асуудал Коммунальна ажахын министерствын үмэнэ хэдэн жэл соо оло дахин табигдаһан байна. Теэд, министр нүхэр Шотин энэ асуудалда албан хойрогоор хандажа, элдэб саарһа бэшээд лэ һуудаг зантай. Мүн Элүүрые хамгаалха министр нүхэр Боянова леспромхозуудай хүдэлмэришэдэй дунда эмнэлгын хүдэлмэри һайжаруулха тухай ёһотой анхарал хандуулнагүй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Мяха-консервын комбинадай главна инженер нүхэр **Карасев** үгэ абаад, республикын хүдөө ажахын организацинууд болон «Заготскотой» системэ тобир тарган малые саг болзорондо тушааха тухай эмхидхэлэй хүдэлмэри колхозуудта һулаар ябуулна, тиимэһээ, мяха үйлэдбэрилгын промышленностьда дутуу зэргын тамиртай ба заримаанинь туранхай мал ерэжэ, комбинадай үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциин шанарые доошолуулна гэжэ хэлэбэ.

Нүхэр Г. И. Климовэй элидхэлээр хамта дээрээ 21 хүн үгэ хэлэһэн байна. Үгэ хэлэгшэд промышленна, транспортна предприятинуудай ба барилгын организацинуудай дутуу дунданuудые дары усадхажа, энэ жэлэй түсэбые тоогойншье, шанарайншье талаар нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ зорюулха шухала гэжэ тэмдэглэбэ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Д. Ц. Цэремпилон** үгэ хэлэжэ, предприятинуудай ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, түрүү стахановецуудай болон партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай урда шухала зорилгонуудые табиха зуураа, республикынгаа бүхы ажахые ойрын болзорто һайжаруулха, агууехэ вождь И. В. Сталинай захяануудые бэелүүлэн, коммунизм байгуулхын түлөө ... эршые бүхы гадхая гэжэ уряалба.

Һүүлээрнь, суглаанда хабаадагшад республикынгаа промышленностиин, транспортна предприятинуудай, барилгын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ ... жэлэй түсэбые декабрь һарын ... нэй үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ ... ба барилгын бүхы предприятинуудай ... дэлмэришэдтэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, албахаагшадта хандаба.

Мүн суглаанда хабаадагшад ленинско-сталинска Центральна ... митедтэ эльгээхэ амаршалгын ... шэг тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр ... ба.

Промышленна, транспортна предприятинуудай ба барилгын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска суглаанда хабаадагшад (зүүн гарһаа): автомашина заһабарилгын мастер В. Н. Кузнецов, врубмашинист И. З. Малофеев, моторист Н. М. Ефимов, тракторист А. Н. Потылицын, цехын начальник М. Ф. Герасимов, плотник М. А. Пластинин гэгшэд республикын предприятинуудай бүтээн гаргадаг продукциин выставкэ хаража байна.

А. Мантаевай фото.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ (ДҮРБЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ) НЭГЭДЭХИ СЕССИ

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской (Соведэй дүрбэдэхи зарлалай) нэгэдэхи сесси мартын ...да болоо. Сессиие эгээл үндэр наһатай депутат Я. И. Русаков нээ... байна.

— Мартын табанда 21 час 50 минутада, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, — ...най арадта, бүхы түрүү хүн ...рэлтэдэ тон ехэ гашуудал то...лдобо: агуу ехэ хани нүхэр, ...дь ба багша, манай хүндэтэ ...сиф Виссарионович Сталинай ...хэнинь сэхилхоёо болибо. Инаг ...жлингоо гэрэлтэмэ дурасхаалые ...дэлэн тэмдэглэе.

Депутадууд бултадаа хүл дээрээ ...оно. Зал соо хэдэн минутын ...ша соо тон шэмээгүй болоно.

— Эдэ хүндэ үдэрнүүдтэ, —гэжэ ...э үргэлжэлүүлэн хэлэбэ, —ма... партиин Центральна Комите...е ба Советскэ правительствые ...рон бүхы советскэ арад бүри ...таар жагсаад, манай хүндэтэ ...сиф Виссарионовичын агуу ехэ ...ануудые ажал хэрэг дээрэ бэе...лхын тулада бүхы хүсэеэ гар...а байна.

Депутат Я. И. Русаков сессиие ...дэһэн дээрэ соносхобо. Сессиин ...үүлэгшээр депутат **В. П. Ли...кин**, секретаряар — депутат **Г. Тоглоева** һунгагдаба.

Доро дурсагдаһан асуудалнууд ...сиин зүбшэн хэлсэлгэдэ дурад...дана:

1. Ажалшадай депутадуудай ...ан-Удын городской Соведэй ман...на комиссиие һунгалга.
2. Мандатна комиссиин элидхэл.
3. Ажалшадай депутадуудай ...ан-Удын городской Соведэй гүй...хэхэ комитедые һунгалга.
4. Ажалшадай депутадуудай ...ан-Удын городской Соведэй саг ...лжын комиссинуудые байгуулга.
5. Ажалшадай депутадуудай ...ан-Удын городской Соведэй гүй...комой таһагуудые даагшадые ...алалга.

Сесси болбол хэлсэхэ зүйлнүү...е нэгэн дуугаар баталан абаба.

Депутат К. Е. Маслов түрүүлэгшэтэйгээр 9 хүнэй составтай мандатна комиссиие сесси һунгаа.

Һүүлээрнь К. Е. Масловай элидхэлые депутадууд шагнаа.

Депутат **Б. Ц. Цыжиповэй** дурадхалаар сесси болбол мандатна комиссиин элидхэлые нэгэн дуугаар баталаа. Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведые һунгалга һунгуулиин бүхы 288 округуудта Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин ба нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримэй үндэһэ гүйсэд баримталан хэгдээ гэжэ элидхэл соо хэлэгдэһэн байна.

Удаань сесси болбол Улан-Удын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшые, 2 орлогшонорые, секретариие ба гүйсэдхэхэ комитедэй юһэн гэшүүдые һунгаһан байна. Саг үргэлжын арба нэгэн комиссиие: худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой, арадай гэгээрэлэй, финансово-бюджетнэ, социальна хангалгын, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин, нютагай промышленностиин, элүүрые хамгаалгын, транспорт ба хэлхеэ холбооной, барилгын, гэр байрын ажахын, болбосон зохид болголгын ба коммунальна хангалгын комиссинуудые сесси һунгаа.

Тэрэшэлэн городской Соведэй гүйсэдкомой дурадхалаар таһагуудые болон управленинүүдые даагшадай кандидатурануудые сесси баталһан байна.

Сессидэ хабаадагшад хадаа Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствода ба ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумдэ эльгээхэ бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа. Коммунистическэ партиие ба Советскэ правительствые тойрон бүри нигтаар жагсаха ба сталинска агуу ехэ захяануудые хэрэг дээрэ бэелүүлхын тулада хүсэ шадалаа улам арьбадхаха байһанаа тэрэ бэшэг соогоо найдуулһан байна.

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй состав

Гүйсэдкомой түрүүлэгшэ — депутат **Гурьянов К. В.**

Гүйсэдкомой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо — депутат **Санжиев Н.**

Гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо —депутат **Бетлужский Ф. Т.**

Гүйсэдкомой секретарь — депутат **Головизнина Е. Ф.**

Гүйсэдкомой гэшүүд: депутадууд **Лисюткин В. П., Эрдынеев Д. Д., Бутко В. С., Панов И. С., Булгадаев А. В., Бестужев Л. Н., Майба В. Н., Крылов Г. И., Давыдова Н. Г.**

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдкомой таһагуудые ба управленинүүдые даагшадай состав

Финансова таһагые даагша — депутат **Бестужев Л. Н.**

Арадай гэгээрэлэй таһагые даагша — депутат **Алимов Г. А.**

Элүүрые хамгаалха таһагые даагша —депутат **Кравченко В. Л.**

Коммунальна ажахын таһагые даагша — депутат **Майба В. Н.**

Худалдаа наймаанай таһагые даагша — депутат **Крылов Г. И.**

Социальна хангалгын таһагые даагша — депутат **Давыдова Н. Г.**

Түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ депутат **Аюшиев Б. М.**

Хүдөө ажахын таһагые даагша—нүхэр **Стоянов В. А.**

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша — нүхэр **Шумская В. Г.**

Горжилуправлениин начальник — нүхэр **Боков И. Л.**

Агитаторай блокнодой табадахи номер

«Агитаторай блокнодой» табадахи номер хэблэгдэжэ гаргагдаба. ...эр И. В. Сталинай наһанһаа ...шэһэнтэй дашарамдуулан пар...ин бүхы гэшүүдтэ, Советскэ Союзай бүхы ажалшадта Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хандалга блокнодто толилогдобо. Иосиф Виссарионович Сталиниие хүдөөлүүлгэ тухай материалнууд: 1953 оной мартын 9-дэ Улаан талмай дээрэ болоһон шаналал-гашуудалай митинг дээрэ нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүд болон бусад статьянууд толилогдоо.

Уншагшын бэшэг

Үндэһэн хэлэн дээрээ хэзээ уншадаг болохобибди?

(„Улаан-Туяа" газетын редактор нүхэр Намжилонһоо асуудал)

— Һүүлэй үедэ ямар һонин болжо байнаб? Аймаг дотороо болоһо байһан һонинууд, колхозуудай ...ажабайдал тухай үндэһэн хэлэн дээрээ бэшэгдэһэн һонирхолтой ...статьянууд аймагаймнай газетэдэ ...хэнэйшье толилогдохоёо болишонхойл, — гээд «Улаан Одон» колхозой нэгэ үбгэн һаяхан намдэ ...һан байгаа.

Гээд нээрээшье «Улаан-Туяа» газетэ (Хори) түрэлхи хэлэн дээрэ парти, правительствын шиидхэбэринүүд тухайда, нютагайнгаа ...нууд тухайда оройдоо бэшэхээ болишонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ гаргагдаһан энэ газетын 100-аад номернуудые абажа үзөө хада бурят-монгол хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн тон үсөөн статьянуудые олохо... Харин энэ жэлэй январь, февраль һарануудта гаргагдаһан номернууд соонь үндэһэн хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн түрүү бэшэг гү, ...сэдоошье материал оложо уншахагүй гэжэ, нүхэд уншагшад, дэмы ...олдохот. Тиимэ юумэ гэжэ одоо ...хагүй. Һаянай аймагаймнай газетэдэ бурят-монгол хэлэн дээрэ ...информацишье гарахаяа болишоо.

Үнгэрэгшэ жэлэй апрель һарада газетын селькорнуудай суглаан болоо хамнай. Энэ суглаан дээрэ газетын дутуу дунданууд шүүмжэлэгдэхэтэеэ хамта, мүн бурят-монгол хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн статьянууд үсөөн толилогдоно гэжэ тэмдэглэһымнай һанана гүт редактор нүхэр Намжилон?

— Селькорнуудай элирүүлһэн бүхы дутагдалнууд ойрын саг соо усадхагдаха тэжэ та найдуулаа бэшэ һаал та, нүхэр редактор?

Газетын селькорнууд олошорхоһоо байтагай улам үсөөржэ байна гэжэ та һайн мэдэнэ ёһотойт. Энээнэй шалтагааниие юугээр тайлбарилха байна хабта?

Бидэнэр, уншагшадай һанахада, аймагаймнай ажахын ба культурна байгуулалтын зарим шухала асуудалнууд тухайда газетэдэ огто бэшэгдэнэгүй, шүүмжэлхы хурса материалнууд тунхаглагдахаа болишонхой. Мүн селькорнуудай үсөөржэ байһан шалтагаануудай нэгэниинь энэ бэшэ гү?

Б. Долгисон.

РЕСПУБЛИКЫН ҺААЛИШАДАЙ 1953 ОНОЙ ЯНВАРЬ, ФЕВРАЛЬ ҺАРАНУУДАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

Һү һаалгаар эрхим показательнуудые туйлаһан түрүү колхозууд

Ээлжэн һууринь	Колхозуудай нэрэ	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Ээлжэн һууринь	Колхозуудай нэрэ	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)
1	Ленинэй нэрэмжэтэ	Иволгын	Овчинников Г. И.	175	8	Ворошиловай нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Подкорытов М. Г.	117
2	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	Сэлэнгын	Герасимов Ф. Б.	144	9	„Улаан Эрхирик"	Заиграйн	Башинов А. А.	109
3	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	Иволгын	Орлов П. П.	142	10	Хрущевой нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Чукреев А. Н.	107
4	„8-е Марта"	Иволгын	Торгашин К. А.	130	11	Маленковой нэрэмжэтэ	Сэлэнгын	Мункожапов Д. С.	102
5	Кагановичын нэрэмжэтэ	Заиграйн	Угрюмов Л. Н.	127	12	Сталинай нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Егоров Н. Т.	101
6	„1-е Мая"	Иволгын	Астраханцев Ф. К.	124	13	Орджоникидзын нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Изосимов И. И.	100
7	Маленковой нэрэмжэтэ	Иволгын	Бурков С. К.	120					

Һү һаалгаар һайн показательнуудые туйлаһан эрхим һаалишад

Ээлжэн һууринь	Һаалиша-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Ээлжэн һууринь	Һаалиша-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаамхай үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)
1	Раднажапова Ц. Т.	Сэлэнгын	Сталинай нэрэмжэтэ	506	30	Лумбунова Я. Л.	Сэлэнгын	Маленковой нэрэмжэтэ	228
2	Воронцова А. М.	»	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	464	31	Бальжиева Ц. Ж.	»	Карл Марксын нэрэмжэтэ	224
3	Жамбалова Ц. Ж.	»	Сталинай нэрэмжэтэ	461	32	Карпова А. Б.	»	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	220
4	Шиндакова Д. А.	»	Сталинай нэрэмжэтэ	461	33	Буторина М. С.	»	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	219
5	Дылыкова Д. Ж.	»	Сталинай нэрэмжэтэ	444	34	Нимаева С. Н.	Заиграйн	„Улаан-Эрхирик"	218
6	Ринчинова Б. Б.	»	Маленковой нэрэмжэтэ	382	35	Орлова Т. П.	Иволгын	XVII партсъездын нэрэмжэтэ	215
7	Будаева С. Б.	»	Тельманай нэрэмжэтэ	355	36	Даржаева Д.	Заиграйн	„Улаан-Эрхирик"	209
8	Жапова Д. Ж.	»	Сталинай нэрэмжэтэ	345	37	Жамбалова Ц. Х.	Иволгын	„Улаан-Оронго"	208
9	Хайдапова Ц. Г.	»	Маленковой нэрэмжэтэ	344	38	Цыренова Г. Ц.	Сэлэнгын	„Социализм"	206
10	Шарапова Д. Д.	»	Тельманай нэрэмжэтэ	341	39	Думнова А. Ф.	Иволгын	„8-е Марта"	203
11	Чагдурова Ц. Х.	»	Сталинай нэрэмжэтэ	321	40	Загузина А. М.	»	„1-е Мая"	203
12	Жалсанова Б. Д.	»	Карл Марксын нэрэмжэтэ	319	41	Кривоконова Н. Д.	»	Ленинэй нэрэмжэтэ	202
13	Доржиева Е. Д.	»	Тельманай нэрэмжэтэ	302	42	Буркова В. Д.	»	Маленковой нэрэмжэтэ	200
14	Нимаева Д. Ж.	»	Тельманай нэрэмжэтэ	301	43	Орлова У. А.	»	„8-е Марта"	198
15	Бадмаева Л. Б.	»	Тельманай нэрэмжэтэ	298	44	Хохлова Б. И.	»	„1-е Мая"	198
16	Будажапова Д. Д.	»	Карл Марксын нэрэмжэтэ	291	45	Астраханцева Б. И.	»	„1-е Мая"	192
17	Будацыренова	»	Калининай нэрэмжэтэ	282	46	Баткова А. Г.	»	„1-е Мая"	189
18	Бадмаева Н. Г.	»	Карл Марксын нэрэмжэтэ	281	47	Гарюнова А. Н.	»	Хрущевой нэрэмжэтэ	188
19	Бадмаева Д. Б.	»	Сталинай нэрэмжэтэ	281	48	Казанцева М. П.	»	Ленинэй нэрэмжэтэ	185
20	Цырендоржиева Д. Д.	»	Карл Марксын нэрэмжэтэ	269	49	Власова Н. Е.	»	Калининай нэрэмжэтэ	183
21	Хайдапова Д. Ц.	»	Маленковой нэрэмжэтэ	267	50	Батуева Ц.	Заиграйн	„Улаан-Эрхирик"	177
22	Лубсанова Б.	»	Карл Марксын нэрэмжэтэ	266	51	Ефимова Е. Е.	Иволгын	Маленковой нэрэмжэтэ	170
23	Базарова Г. Б.	»	Тельманай нэрэмжэтэ	263	52	Гатыпова Х.	Заиграйн	„Улаан-Эрхирик"	170
24	Митупова Х. М.	»	Тельманай нэрэмжэтэ	263	53	Будникова Ф. М.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	166
25	Аюшеева Д.	Заиграйн	„Улаан-Эрхирик"	261	54	Чиркова М. П.	Иволгын	Маяковскиин нэрэмжэтэ	166
26	Очирова Г. Д.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэрэмжэтэ	261	55	Овчинникова А. А.	»	Ленинэй нэрэмжэтэ	166
27	Ещенко Н. А.	»	XVIII партсъездын нэрэмжэтэ	256	56	Турина Е. Н.	Заиграйн	Кагановичын нэрэмжэтэ	163
28	Ринчинова Ц. М.	»	Ленинэй нэрэмжэтэ	247	57	Тунгусова У.	Прибайкальска	Хрущевой нэрэмжэтэ	162
29	Дандарова Д.	Заиграйн	„Улаан-Эрхирик"	228	58	Васильева П. Т.	Мухаршэбэрэй	„Искра"	162

1953 оной хоёр һарын социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон һүнэй-товарна фермэнүүдэй, түрүү һаалишадай һү һаалгаар туйлаһан амжалта хадаа манай колхозуудта үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохо арга боломжо бии гэжэ дахин гэршэлнэ. Гэбэшье, энэ арга боломжые олон аймагуудай колхозууд зүбөөр хэрэглэжэ шаданагүй. Колхозуудай һаалишадай дунда, һүнэй-товарна фермэнүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэдэ, үнеэдые эдеэлүүлгэ, харууһалгада ехэнүүд дутагдалнууд гараһан зандаа. Энээнэй гэмээр Баргажанай, Байкало-Кударын, Кабанскын, Хойто-Байгалай, Баунтын ба Ахын аймагуудай колхозуудта 1953 оной 2 һарын турша соо нёдондо энэ үеынхиһөө һураггүй бага һүн һаагдаа.

Республикын колхозуудта үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол зарим аймагуудта хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Жэшээнь, Зэдын аймагай колхозуудта үнеэ һаалга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ олон үнеэд түрэбэшье, һаагдажа эхилээдүй. Олонхи колхозуудта үнеэдээ сүүдхэ соогоо нэгэ дахин һаажа байхадань аймсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг ямаршье хэмжээ абанагүй. Мүн Ториин, Курумканай болон бусад аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд ба тэдэнэй хүдөө ажахын таһагууд республикын Министрнүүдэй Соведэй энэ тогтоолые хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ.

Тугалнуудые эхэһээнь таһалжа түлжүүлхэ гээшэ үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохо шухала хэмжээн мүн. Гэхэ зуура, энэ хэрэгтэ зохихо анхарал табигданагүй. Дээрэ дурсагдагша тогтоолоор Иволгын аймагта 1500 тугал эхэһээнь һалгажа түлжүүлхэ даалгабари үгтэһэн байгаа. Тиин энэ аймагта мүнөө 186 тугал иимэ методээр түлжүүлэгдэжэ байна. Тарбагатайн аймагта 1000 тугалай орондо 336-е энэ методээр түлжүүлэгдэнэ. Мүн үнеэдые һүтэй болгохын тулада силос эдюулхэ ябадал олон колхозуудта тоогдоногүй. Жэшээнь, Байкало-Кударын, Ториин, Яруунын, Закаменай аймагуудай колхозуудта февраль һара соо үнеэдтэ силос эдюулэгдээгүй байха юм.

Эдэ бүхы баримтанууд дээрэһээ харахада олон аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд, тэдэнэй хүдөө ажахын таһагууд малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ гэһэн партиин XIX съездын заабариие бэелүүлхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандана. Үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын тулада аймгүйсэдкомууд, тэдэнэй хүдөө ажахын таһагууд, колхозуудай правленинүүд эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха ёһотой. Һаалишадай мүрысөө үдэр бүри үргэдхэжэ, партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозуудай правленинүүд тэрэниие саг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ уялгатай.

Хонишодой эршэтэ ажал

Бичурын аймагай центрһээ баруун хойшоо хорёод километр болохо Ехэ арал гэжэ газарта манай колхозой хониной-товарна фермын гурбан бүлэг ехэ отаранууд жэлһээ жэлдэ үбэлжэдэг. Эндэ 16 хонишод хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Хонишод бүхэн абаһан уялгануудаа үнгэрэгшэ жэлдэ гүйсэд дүүргэжэ шадаа. Долоон жэлдэ хонин ажалда ябажа, хонидые харууһалгаар ехэхэн дүршэлтэй болоһон хонишон Балмасу Аюшеева эндэ үнинэй хүдэлмэрилдэг. Нүхэр Аюшеева 1952 ондо 100 хонин бүхэнһөө 130 хурьга абажа түлжүүлээд 9 хурьга нэмэлтэ түлэбэри абаа һэн. Мүн лэ олон жэлдэ хонин ажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа хонишон Гысыгма Зандакова 100 хонин бүхэнһөө 135 хурьга абажа, тобир тарганаар түлжүүлээд, 10 хурьга нэмэлтэ түлэбэри абаад байна. Баһа арбаад жэлдэ хонидые харууһалжа байһан суута хонишон Сэбэг Аюшеева 10 хурьга нэмэлтэ түлэбэри абаа.

Хонишодой оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар манай хониной-товарна фермэ үнгэрэгшэ жэлдэ 2400 хонитой болохо байһан аад, 2580 хонитой боложо, хараалагдаһан түсэбөө 180 толгой хонидоор үлүүлэн дүүргэжэ, колхоз соогоо түрүү фермэнүүдэй нэгэн боложо шадаһан байна.

Арадай инаг вождь агуу ехэ Сталинай наһа бараад байһан энэ үедэ манай хонишод парти, правительствоя нигтаар тойрон жагсажа, улам һайнаар ажаллахаар шиидэнхэй. Фермымнай хонишод мүнөө бүхы хонидоо тарган садхаланаар үбэлжүүлжэ, 100 хонин бүриһөө 130 хурьга абажа, һайнаар түлжүүлхэ уялгануудые абаһан байна. Энэ уялгаяа бэелүүлэн, манай хонишод хонидоо зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалжа, һайнаар үбэлжүүлжэ байна. Гансахан үнгэрэгшэ һара соо 414 толгой хурьга абаад, элүүр энхээр тэнжээжэ байнад. Һүүлшын үдэрнүүдтэ сүүдхэ бүхэндэ 30—40 хонид хурьгалдаг болонхой. Мүнөө манай хонишод хамта дээрээ мянгаад хурьгадые тэнжээжэ байна. Фермэдэмнай 50 хони нэгэ доро хурьгалуулха дулаан байра бии. Энэ байра хонидой амяар амяараа байха клеткэнүүдтэй юм. Мүнөө үбһэ тэжээлэй запастайбди. Хонидтомнай үбһэ тэжээл ногооной ургатар гүйсэд хүрэхэ ба үшөө үлүү гараха байна.

Хонидһоо нооһо ехээр хайшалдаг болохо зорилго бидэнэрэй урда табигданхай. Энэ жэлдэ нооһо хайшалалгые 1,5—2 дахинаар дээшэлүүлхэ байнабди.

С. Санжиев, Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой № 2 хониной-товарна фермые [illegible] даагша.

Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно заводой паровоз хабсаралгын цехын слесарьнуудай бригадын бригадир Виктор Иванович Арцыбасов стахановскаар ажаллажа, халаан соогоо хоёр шахуу нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Арцыбасов хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Сэлэнгын гол мүрэнэйхидэй коллективтэ

Ханын газетын редколлегиин тоосоон

Зүүн Сибириин пароходствын Улан-Удын пристаниин селенгинскэ техническэ участогай партийна эхин организаци суглаан дээрээ «Путеец» гэжэ ханын газетын хүдэлмэри тухай тус газетын редколлегиин тоосоо дуулаба.

Ханын газетэ һүүлэй үедэ өөрынгөө хүдэлмэриие нилээд һайжарууллаа гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, суглаанда хабаадагшад газетын дутуу дундануудые тэмдэглэбэ.

Удаань ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ, социалистическэ мүрысөө эмхилхэхэ талаар ханын газетын үүргые улам дээшэлүүлхэ гэһэн тогтоол тус суглаан баталба.

Электрогагнууриие автоматизацилхань

Судна заһабарилгын завод автоматическа аргаар электрогагнууриие хэхэ гурбан аппарат һаяхан абаба. Мүнөө тэрэ аппарадууд ашаглалгада оруулагдажа байна.

Уранһайханай самодеятельностиин кружок

Гол мүрэнэйхидэй клубай уранһайханай самодеятельностиин коллектив шэнэ концертнэ программа бэлдэбэ. Тэндэнь Чеховэй «Ой» гэжэ пьесэ, политическэ сатира, ород арадай дуунууд ба танцанууд бии.

Шэнэ номуудые абана

Гол мүрэнэйхидэй библиотекэ номуудайнгаа фондые жэлһээ жэлдэ баяжуулна. Мүнөө тус библиотекэдэ 11 мянган гаран элдэб номууд тоологдоно. Һүүлэй үедэ С. Злобиной «Степан Разин» В. Василевскаягай «Уһан дээгүүр зэдэлһэн дуунууд», О. Мальцевай «Югославска трагеди» ба бусад олон номуудые абаһан байна.

Л. Бондаренко.

Түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ

Нижне-Ангарска загаһанай комбинадай коллектив энэ гашуудалай үдэрнүүдтэ Советскэ гүрэнэй дотоодыншье, гадаадыншье политикые нэгэн һаналтайгаар дэмжэн, бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Хойто-Байгалай аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой ба КПСС-эй айкомой дамжуулгын Улаан тугые хоёрдохи жэлээ барижа байһан энэ комбинадайхид жэлэйнгээ даалгабари Сталинска Конституциин һайндэр болотор дүүргэхэ, жэлэй эсэс болотор 200 мянган условно банка консервэ үйлэдбэрилхэ тэһэн уялга абаба.

Һүүлэй мэдээнэй ёһоор тус комбинадай консервнэ цех 1953 оной түрүүшын кварталай түсэб 118 процент, банка хэдэг цех 130 процент дүүргэнхэй. Комбинадай түрүү стахановецууд нүхэд Фокина, Новолодская, Шатапова, Волкова, Шайдулина ба бусад үдэр бүриингөө даалгабари 150—180 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Иигэжэ комбинадай коллектив ажалай бүтээсые үдэр ерэхэ тудам дээшэлүүлэн, абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө шармайн оролдожо байна.

И. Решетников.

Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэдэ байлсаха Советскэ Союзай правительственна делегаци Прага ерэбэ

ПРАГА, мартын 17. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо Н. А. Булганин (делегациин толгойлогшо), ажалшадай депутадуудай Московско городской Соведэй түрүүлэгшэ М. А. Яснов, Н. М. Пегов, генерал-лейтенант А. З. Кобулов составтай Советскэ Союзай правительственна делегаци Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэдэ байлсахаяа Прага ерэбэ.

Рузинска аэродром дээрэ советскэ делегациие премьер-министр Антонин Запотоцкий түрүүтэй, Чехословацка правительствын гэшүүд, Чехословакиин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Секретарьнууд, Национальна Суглаанай түрүүлэгшэ Олдржих Ион болон тэрэнэй орлогшонор, СССР-эй Чехословакидахи Посольствын хүдэлмэрилэгшэд, посол А. Е. Богомолов түрүүтэй, Хитадай Арадай Республикын Чехословакидахи посольствын хүдэлмэрилэгшэд, посол Тань Си-лин түрүүтэй угтаба.

Советскэ делегациие угталга дээрэ хүндэтэ харуул табигдаһан байгаа. Мүн Чехословакиин ба СССР-эй гүрэнэй гимнүүд дуулагдаһан байна.

Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэдэ байлсаха Хитадай правительственна делегаци

ПЕКИН, мартын 17. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, Хитадай Арадай Республикын арадай правительственна Центральна Совет болон Арадай политическэ консультативна Соведэй бүхэхитадай комитет хадаа Чехословацка Республикын Президент ба Чехословакиин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ нүхэр Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэдэ хабаадахын тула делегаци томилоо.

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретарь, Гүрэнэй Административна Соведэй премьер ба Арадай политическэ консультативна Соведэй бүхэхитадай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Чжоу Энь-лай толгойлно.

Хитадай правительственна делегаци Прага ерэбэ

ПРАГА, мартын 17. (ТАСС). Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдые хүдөөлүүлэлсэхээ Гүрэнэй Административна Соведэй премьер ба Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай түрүүтэй, Хитадай Арадай Республикын правительственна делегаци мүнөөдэр Прага ерэбэ.

Делегациие угтаһан Чехословацка Республикын премьер-министр Антонин Запотоцкитай хамта Чжоу Энь-лайгай хүндэтэ харуулые эрьежэ ерэһэнэй һүүлээр Чехословакиин ба Хитадай Арадай Республикын гүрэнэй гимнүүд дуулагдаа.

КЛЕМЕНТ ГОТВАЛЬД

Президент Клемент Готвальдын хуурсагай дэргэдэ

ПРАГА, мартын 17. (ТАСС). Прага город гүнзэгы уйдхар гашуудалтай. Үглөөгүүр эртэһээ эхилэн Пражска Град руу (Кремль. —ред.) хүн зоной колоннонууд абяа шэмээгүйгөөр ябажа ошоно. Кремлиин Испанска зал соо чехословацка арадай инаг вождь Клемент Готвальдын бэетэй хуурсаг табигдаһан байна. Республикын бүхы заха булангуудһаа олон тоото делегацинууд ерэнэ. Испанска зал соо дүүрэтэрнь веногууд табигданхай. Мүнөө веногууд ондоо залнууд соо, утанууд коридорнууд соогуур табигдажа байна.

Клемент Готвальдын хуурсагай дэргэдэ энэ үглөөгүүр Антонин Запотоцкий, Вилем Широкий, Яромир Доланский, Алексей Чепичка, Вацлав Копецкий, Антонин Новотный хүндэлэлэй харуулда зогсобод.

Үдэрэй 5 часта Антонин Запотоцкий, Вилем Широкий, Яромир Доланский, Алексей Чепичка, Вацлав Копецкий Антонин Новотный, тэрэшэлэн Карел Бацилек хүндэтэ харуулда дахин зогсобод.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшо, Советскэ Союзай маршал Н. А. Булганин түрүүтэй Советскэ правительственна делегаци зал сооороно. Делегаци хуурсагта ойротон ерээд, «Арадай-демократическа Чехословакиие агуу ехэ байгуулагша, Советскэ Союзай үнэн сэхэ хани нүхэр Клемент Готвальдада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ» гэжэ бэшэгдэнхэй ургамал сэсэгүүдээр хэгдэһэн ехэ венок табина.

Веногоо табяад Советскэ Союзай маршал Н. А. Булганин, М. А. Яснов, Н. М. Пегов, А. Е. Богомолов болон генерал-лейтенант А. З. Кобулов гэгшэд хүндэтэ харуулда зогсоно.

Ойр зуурхан болоод Хитадай правительственна делегаци — Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Административна Соведэй премьер Чжоу Энь-лай, Го Мо-жо ба Тань Си-линь зал соо оробо. Тэдэнэр венок табяад советскэ правительственна делегациие һэлгэн хүндэтэ харуулда зогсобод.

Городто үдэшэ болобо. Инаг вождьтоёо хахасахаяа ажалшад ерэжэ үргэлжэлһөөр лэ байна. Угаа ехэ гашуудалые хүнүүд эрэлхэгээр тэсэнэд. Мүнөө чехословацка арад хадаа тэрэниие шэнэ илалтануудта хүтэлэгшэ Коммунистическэ партиyа тойроод хэзээ хэзээнэйхиһээ нигтаар жагсанги байһанаа мэдэрнэд.

Клемент Готвальдын бэеые патолого-анатомическа талаарнь шэнжэлэлгэ

ПРАГА, мартын 16. (ТАСС). Клемент Готвальдын бэеые патолого-анатомическа талаарнь шэнжэлгын результадые чехословацка телеграфна агентство дамжуулба.

Патолого-анатомическа талаар шэнжэлжэ үзэхэдэ, гол түлэб аортыень ехээр хубилгаһан һудаһануудай склероз элирүүлэгдэбэ. Эдэ хубилалтануудһаа боложо аортнь тэһэрээд, тэрээнһээ уламжалан сээжынь зүүн хахад руу ба медиастина руунь шуһан нэбтэрэн ороһон байна. Шуһанай досоошоо нэбтэрэн оролго улам улам ехэдэжэ, зүрхэ һудаһанайнь муудаһан ябадал үхэлгын шалтагаан болоо.

Үбшэлэлгын эхилхэдэ элирүүлэгдэһэн хадхаляа болон плеврит, сээжэ руунь шуһанай түрүүлжэ нэбтэрэн ороһон ба уушхандань болон плевридэнь реактивна хубилалтануудай болоһонһоо үүдэһэн байна.

Клиническэ диагнозын бүрин зүб байһые патолого-анатомическа шэнжэлгэ баталан харуулаа.

Аргалалгын хэмжээнүүдэй зүбөөр хэгдэһэн байбашье, үбшэн ехэ хүндөөр хүрэһэн байжа, аюулые зайсуулха аргагүй байгаа.

Экспертизэдэ гар табигшад: профессор **В. Едличка**, доцент **Б. Н. Усков**, медицинскэ наукануудай кандидат **Н. П. Воzанова**, медицинскэ наукануудай кандидат **А. С. Павлов**, д-р **Р. Ванечек**, д-р **Ф. Заводный** — гүрэнэй санаториин директор.

Республикын Президент ба Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комиссиин мэдээсэл

ПРАГА, мартын 18. (ТАСС). Республикын Президент ба Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ Клемент Готвальдые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комисси хадаа үглөө 1953 оной мартын 19-дэ Пражска Кремлиин Испанска зал сооһоо траурна акт 13 часта эхилхэ гэжэ соносхобо. Тиигээд, Клемент Готвальдын бэетэй хуурсаг орудийна лафет дээрэ табигдаад траурна процесси Прага соогуур гараха. Зунай талмай дээрэ Чехословацка армиин сэрэгшэд, национальна аюулгүйн Министерствын зэбсэгтэ хүсэнүүд болон арадай милици хуурсагайнь урдуур траурна маршаар гаража өөрынгөө Главнокомандалагшада һүүлшынгээ хүндэлэл үгэхэ байна. Зунай талмай дээрэһээ траурна процесси Вацлавска талмай руу ошохо. Тэндэ шаналал-гашуудалай митингдэ суглараһан Прагын ажалшад инаг президент ба партиингаа түрүүлэгшэтэй хахасаха байна. Траурна митингын һүүлээр Клемент Готвальдын бэетэй хуурсаг Витков хада дээрэ байдаг памятник — национальна сүлөөлэлгын музей соо табигдаха байна.

Чехословакиин наукануудай академиин шаналал-гашуудалай заседани болобо

ПРАГА, мартын 17. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Прагада Чехословакиин наукануудай академиин актова зал соо республикын президент ба Чехословакиин Коммунистическэ партиин Түрүүлэгшэ нүхэр Клемент Готвальдын дурасхаалда зорюулагдаһан траурна заседани үсэгэлдэр болобо.

Траурна заседани дээрэ Чехословакиин наукануудай академиин академигүүд, гэшүүн-корреспондентнүүд болон научна хүдэлмэрилэгшэд байлсаа. Заседаниие академиин президент Зденек Неедлы нээһэн байна. Чехословацка арадай үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Клемент Готвальдын сагһаа урид наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан, Чехословакиин наукануудай академидэ СССР-эй Наукануудай академиин эльгээһэн шаналалай телеграммые Зденек Неедлы уншаһан байна.

Траурна заседани дээрэ Чехословакиин наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Вацлав Ванечек үгэ хэлээ.

Чехословакиин ажалшадай тангариг

ПРАГА, мартын 17. (ТАСС). Президентынгээ наһанһаа нүгшэһые Чехословакиин ажалшад ехээр гашуудан шаналха зуураа. Готвальдын бүхы наһаяа зорюулһан хэрэгые гүйсэдхэн дүүргэхэбди гэжэ тангаригаа үгэнэд. Тэдэнэр хадаа өөһэдынгөө тангаригые ажал хүдэлмэреэрээ батадхана. Президент Готвальдын нэрэмжэтэ шахтада болоһон шахтёрнуудай шаналал-гашуудалай митинг Коммунистическэ парти ба арадай правительствода хизаарлашагүй дуратай ба үнэн сэхэ байһанай демонстраци болоһон байна.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ эльгээһэн шаналалайнгаа телеграмма соо Остравска шахтёрнууд хадаа социализмын байгуулгада хэрэглэгдэжэ хүрэхэ хэмжээнэй нүүрһэ республикадаа малтажа үгэхэбди гэһэн уялга абаа.

Оломоуц городой металлургнууд шаналал-гашуудалай митингдэ сугларaад абаһан шаналалай телеграмма соогоо Национальна фронтын правительствые, Чехословакиин Коммунистическэ түрэл партиие тойрон нигтаар жагсаад, Советскэ Союзтай бүри ехэ хани барисаатай ябажа, нүхэр Готвальдын захяануудые хэрэг дээрээ бэелүүлхын тулада үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые дүүргэхын түлөө тэмсэхэбди гэжэ бэшэнэ.

Партийна организацинуудай, Национальна фронтын организацинуудай, республикын городууд ба тосхонуудай ажалшадай олон тоото делегацинууд өөрынгөө Президент ба багшын наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан шаналалаа мэдүүлхын ба Готвальдын захяануудые дүүргэхээр, социализм байгуулгые гүйсэд дүүргэхээр шууд шиидэнги байһан тухайгаа партиин хүтэлбэрилэгшэдые найдуулхын тулада Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ ороно.

Олон делегацинууд болон ажалшад тэрэшэлэн Чехословацка Республикын правительствын Президиумдэ ороно.

Чехословацка арад өөрынгөө вождьтой хахасанад

ПРАГА, мартын 18. (ТАСС). Республикын Президент Клемент Готвальдатай ажалшадай хахасахын тулада мүнөөдэр үглөөнэй 6 часһаа эхилэн Пражска Градай (Кремлиин) Испанска зал дахин нээгдэбэ. Зал соонь ургамал сэсэгүүд тон олоор табигдана.

Ажалшадай шэнэ шэнэ делегацинууд ерэжэл, ерэжэл байна. Венок табихын тулада делегацияа эльгээгээгүй нэгэшье завод, шахта, фабрика, барилга, эмхи зургаан орон дотор байхагүй. Энэ хадаа бүгэдэ арадай шаналал-гашуудалые харуулна.

Республикын президентын канцелярида, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, правительствын нэрэ дээрэ завод, фабрикануудай хүдэлмэришэдһөө, таряашадһаа телеграмманууд ба бэшэгүүд орожо үргэлжэлһөөр. Бэшэгүүдэй авторнууд готвальдовска табанжэлые дүүргэхын тулада, социализм байгуулхын тулада хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые ба Правительствые найдуулна.

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна правительствын приказ

ПЕКИН, мартын 17. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Арадай Центральна правительство приказ туһхаглаба. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: Чехословацка Республикын президент Клемент Готвальдын наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан хитад арадай гүнзэгы шаналалаа мэдүүлһэнэй тэмдэг болгон президент Готвальдые хүдөөлүүлхэ үдэр, мартын 19-дэ, тугуудые тонгойлгон нэнгүүлжэ үлгэхые энээгээр захирагдана.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВ[НА] КОМАНДОВАНИИН МЭДЭ[ЭСЭЛ]

ПХЕНЬЯН, мартын 17. (ТА[СС]). Корейскэ Арадай-Демократи[ческа] Республикын Арадай армиин [Главна] командовани мүнөөдэр ни[иигэжэ] мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин ба[Хи]тадай арадай һайндуратанай с[оеди]ненинүүд американо-английска [ин]тервентнүүдтэй болон лисынма[нов]ска сэрэгүүдтэй артиллери[йскэ] байлдаа үнгэрэгшэ үдэр хэбэ.

Дайсанай самолёдуудые а[гнан] буудагшад дайсанай 2 самолёт [...] үдэр буудажа унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, мартын 18. (ТА[СС]). Корейскэ Арадай-Демократи[ческа] Республикын Арадай армиин [Главна] командовани мүнөөдэр ни[иигэжэ] мэдээсэбэ:

Үнгэрэгшэ үдэр Корейскэ Ар[адай] армиин ба Хитадай арадай һ[айн]дуратанай соединенинүүд амер[ика]но-английска интервентнү[үдэй] фронтын участогуудай нэгэн [...] бага зэргын артиллерийскэ бу[у]даа хэһэн байна. Арадай ар[...] частьнууд зүүн эрье шадар да[йса]най тральщигые шэнгээбэ.

Мартын 17, 18-най һүни ам[ери]канска бомбардировщигууд [...] Синьыйчжу городые дахин зэ[рлиг] муухайгаар добтолбо. Олон эх[энэр] хүүгэд ба үбгэд алуулаа.

Зенитнэ частьнууд ба дайса[най] самолёдуудые агнан бууда[гшад] мүнөөдэр дайсанай 4 самолёт [буу]дажа унагаагаа.

Американска авиаци коре[йскэ] городууд ба тосхонууд[ые] зэрлигээр бомбодожо үргэлжэлһөөр

ПХЕНЬЯН, мартын 18. (ТА[СС]). Американска авиаци хадаа ко[рей]скэ амгалан городууд ба тосхо[ну]дые зэрлиг муухайгаар бомбо[дожо] ба буудажа үргэлжэлһөөр. [...] үдэр американска самолёдууд [...] со уездын районние (Урда Пх[еньян] провинци) бомбодобо. Америк[анска] хүндэ бомбардировщигууд Пх[ень]най райондо дошхон шэрүүн [...] толгонуудые хэнэ. Мартын 7—[...] ни «Летающая крепость» гэжэ [аме]риканска 8 самолёт Чильгир[и] Пальгори кварталнууд дээр[э] [...]дэн зуун бомбо хаяа. Тэр [...] эсэстэ хэдэн олон амгалан [...] зон алуулһан ба шархатаһая [...]на. Тэрэ тоодо 120 эхэнэр ба х[үүгэд] алуулаа. Мартын 14—15-най [...] «Летающая крепость» гэжэ ам[ери]канска самолёдууд Тэдон уе[зд] (Урда Пхеньян провинци) [...] лан тосхонуудта дахин доб[толоо]хээ. Олон хүн алуулһан ба [шар]хатаһан байна.

Мартын 14-дэ Хамхын [...] шадарай амгалан һуурин га[зар]нуудые американска самол[ёдууд] хирэ хирэ болоод лэ харатай му[ухай]гаар бомбододог байһан тухай [Ко]рейн Центральна телеграфна а[гент]ство Хамхынһаа мүнөөдэр м[эдээ]сэбэ. Мартын 14-нэй үглө[ө] американска 16 самолёт тар[яашадай] хүдэлмэрилжэ байһан [...] дээрэ 150 үлүүтэй бомбо хаяа. [...] годожо бэеэ абархын тулада гү[...] һэн эхэнэрнүүд ба хүүгэдые [аме]риканска самолёдууд бу[удаа] байна. Эдэ бүгэдын эсэстэ [...] олон амгалан хүн зон алуулһ[ан] шархатаһан, тарияшадай гэ[р] болон землянканууд, тэрэ[...] дунда һургуулиин гэр һандар[ан]һан ба галдагдаһан байна.

Манай газетын удаадахи [...] мартын 22-то гараха.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИП[ОВ]

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Эрхэ сүлөө болон демократиие усадхагшад

Американска газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, элдэб янзын хуулинуудай олон проектнүүд США-гэй конгрессын үзэмжэдэ табигдаба. Хуулинуудай эдэ проектнүүдэй нэгэниншье орон дотор демократи үргэдхэлгэдэ гү, али ажалшадай байдалые һайжаруулгада зорюулагданагүй гэжэ США-гэй демократическа бүлэгүүд онсолон тэмдэглэнэ. Түлөөлэгшэдэй палатын ба сенадай комиссинуудта элдэб янзын олон тоото дурадхалнууд ороно. Эдэ дурадхалнууд арад зоной тэрэ соогоо багахан эрхые хизаарлаха гү, али усадхаха ябадалда, ажалшадай прогрессивнэ организацинуудые хорихо ябадалда зорюулагданхай.

1950 онһоо хойшо бэелүүлэгдэжэ байгаа Маккарэнэй уршагта хуули Уолл-стридэй магнадуудта үшөөл бага байна гээшэ ха. Маккарэнэй хуули болбол коммунистическэ партида эсэргүү шэрүүн шанга полицейскэ хэһээлтэнүүдэй турим тогтоогоо. Үшөө 1940 ондо конституцида зүришэжэ абтаһан Смитын хуули эдэ магнадуудта бага байһан шэнгеэр һанагдана. Смитын хуули болбол компартиин хүтэлбэрилэгшэдые түрмэдэ хаахын түлөө хэрэглэгдэнэ. Демократическа партиин түлөөлэгшэд бүхы коммунистнуудые арбан жэлэй болзортойгоор концлагерьта дары хааха ябадал хараалһан хуулиин проект дурадхаба.

Хуулиин бусад проектнүүд һунгалтануудта коммунистическэ партиин хабаадаха эрхые хаһаха, ажалшадай демократическа организацинуудай гэшүүдые хүдэлмэриһөөнь гаргаха г. м. эринэ. Мэдээжэ сенатор Маккарэн сенадай... өөрынь хүдэлмэрилэгшэдэй «хэр зэргэ найдамтай» байһые шалгаха гэжэ дурадхаба.

Мүн американска профсоюзуудташье эсэргүү шанга тэмсэл хэхэеэ конгресс бэлэдхэжэ байна. Профсоюзуудай эрхэнүүдые хизаарлаха зоригтойгоор, мүнөө үедэ, жэшээнь, промышленнигуудай эриһэнэй ёһоор, хүдэлмэришэдтэ харша Тафта-Хартлиин хуули дахин харагдан үзэгдэжэ байна. Хүдэлмэришэдэй ажалай услови һайжаруулхын түлөө тэмсэдэг арга болохо забастовконуудые промышленностиин гол һалбаринуудай томо профсоюзуудай хэхэ ябадал хорихые хараалһан хуулиин проект түлөөлэгшэдэй палатада дурадхагдаба.

Арад зоной эрхэнүүдтэ эсэргүүгээр США-гэй реакциин добтолдог добтолгонь хуули гаргаха ябадалаар лэ хизаарлагданагүй. Американска хэблэлэй гэршэлэн бэшэһэн ёһоор, орон дотор конгрессэй элдэб олон комиссинууд ба подкомиссинууд хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр прогрессивнэ үзэл бодолнуудые үгы хэхэ зорилгоор «мүрдэлгэ мүшхэлгэнүүдые» хэдэг байна. Иимэ нэгэ хэдэн труппанууд мүнөө үедэ университедүүдтэ ба һургуулинуудта һүйд хэжэ байна.

Мэдээжэ буржуазна журналистка, газетэ хэблэдэг ехэ баян хүнэй һамган Агнес Мейер энээнтэй дашарамдуулан тус «мүрдэлгэ мүшхэлгэнүүд» тушаа һаяхан иигэжэ бэшээ һэн:

«Эдэ заседанинуудтай сасуулжа боломоор имагта ганцал юумэ — Испанида бухануудай дайлалдахые би хараа һэм. Табаад эрэшүүл амитанай бэе руу хутага шаажа, тэрэниие галзууруулан гааруулан байгаа һэн. Һүүлээрнь матадор — энэ ушарта подкомиссиин түрүүлэгшэ — тэрээниие алана. Түсэбынь ямар бэ гэхэдэ, багшанарай ажалябуулгые мүрдэхэ... Һүүлээрнь конгрессэй инквизиторнүүдэй искусственнаар бии болгогдоһон ниитын һанал бодолой дэмжэлгээр, тэдэ инквизиторнүүдтэ таарахагүй үзэлтэй хүнүүдтэ эсэргүүгээр добтолжо орохо байна».

Американска баалалтын политикада эсэргүү харюу

США-гэй аюулгүйе хангалсаха (бодото дээрээ, американска монополинуудай интересүүдые хамгаалха) управлени гэдэгэй хүтэлбэрилэгшэ байһан Гарриман Цейлоной правительствые һаяхан бүдүүлиг муухайгаар хараажа оробо.

США-гэй конгресстэ хэһэн официальна элидхэл соогоо Цейлон ба Хитадай Арадай Республика хоёрой хоорондо баталагдажа, энэ оной январиин 1-дэ хүсэндөө ороһон худалдаа наймаанай хэлсээнүүд тушаа ехээр сошордоһоноо мэдүүлбэ. Цейлон ба Хитадай Арадай Республика хоёрой хоорондохи худалдаа наймаае таһалдуулха хэрэгтэй гэжэ Гарриман занаба. Энэ заналтань, Цейлоной столицын политическэ бүлэгүүдэй зааһан ёһоор, «бэеэ дааһан ороной дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалгатай адли удхатай байна».

Юун дээрэһээ иимэ ехэ сошордолго болоо гээшэб? Шалтагааниинь тон эли. Цейлоной худалдадаг гол юумэниинь болохо каучугые американскабэшэ рыногүүдтэ, нэн түрүүндэ Хитадта оруулхагүй гэжэ американецууд хэдэн жэл соо оролдожо байна. США болбол цейлонско каучугые гансаараа эзэлээд байхые хүсэжэ, өөһэдтөө ашагтай сэнгүүдые Цейлондо баадхана. Цейлоной эдеэ хоолоор тон ехэ дутажа байһаниие һамбаашалжа (хэнэйшье мэдэһээр, Цейлоной экономиконь колонизаторнуудай гэмээр нэгэн тала баримталан, муугаар хүгжэнэ), тон хүндэ сэнгээр ехэ рис океанай саада тээһээ, американска рыногһээ худалдажа абахыень Цейлониие США баадхана.

Цейлондо таарамжатай һайн условитой худалдаа наймаанай шэнэ хэлсээе Цейлон США-тай баталжа шадаагүй һэн. Тиимэһээ цейлонско правительство хоюуландань аша туһатай договор Хитадай Арадай Республикатай баталһан байна. Табан жэл соо 250 мянган тонно (жэл бүри 50 мянган тонно) каучук Хитадта үгэхэ гэһэн уялга Цейлон абаһан, Хитад — 270 мянган тонно рис жэл бүри үгэжэ байха гэһэн уялга абаһан байна.

Худалдаа наймаа хэхэ тухай баталагдаһан энэ хэлсээн эдеэ хоолой зүйлнүүдээр Цейлоной тон дутамаг байдалай шухала асуудалые шиидхээ, тэндэ каучук үйлэдбэрилгын хосорон һалахаяа байһан аюулые зайсуулаа, 300 мянган хүдэлмэришэдые хүдэлмэригүйдэлгын аюулһаа абараа.

Һаяхан эльгээһэн мэдүүлгэ соогоо цейлонско правительство уласхоорондын худалдаа наймаанда бэелүүлэгдэдэг американска баалалтын политикада эсэргүү эрид шанга харюу үгөө. Энэ мэдүүлгын шалтагааниинь гэхэдэ, дээрэ дурсагдаһан Гарриманай элидхэл болоно. Хитадтай худалдаа наймаа хэлгые США-гэй хоридог ябадалые цейлонско правительство саашадааашье тоохогүй, Цейлоной «экономическа тэниглэн байха ябадалые» доромжолон муудуулхые цейлонско правительство оролдохогүй гэжэ тус правительство мэдүүлбэ.

Экономическа талаараа бэеэ дааха хэрэг эб найрамдалай түлөө тэмсэлтэй нигта холбоотой. Цейлоной олониитэ арад зон энээниие бүри һайнаар ойлгодог боложо байна. Цейлонско арад Корейдэхи дайе үргэдхэхые американска правительствын бэлэдхэжэ байһан ябадалда эсэргүүсэн тэмсэнэ гэжэ эб найрамдал хамгаалха Бүхэцейлонско комитет һаяхан толилһон деклараци соогоо мэдүүлбэ.

«Цейлон хадаа Хитадта эсэргүү дайнай хүнэһэн болохоёо хүсэнэгүй» гэжэ тэрэ деклараци соонь хэлэгдэнэ.

А. Бобров.

Мүнөөдэр КИН[О] ТЕАТРНУУД[ТА]

Кинотеатр «ПРОГРЕСС»—«Г[...] **сердце»** 2 серия (в 12, 14, 18, 22 ч.), киножурнал «**Новости дня**» [...] выпуск 1953 года.

Кинотеатр «ЭРДЭМ»—«**Максимка**» (в 11 ч. 30 м., 14, 16, 18 и 22 ч.), «[Порт]**рет актрисы**» (в 20 и 23 ч. [...]) киножурнал «**Новости дня**» № 7.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства —10-17, пропаганды и переводов—[...] культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем —11-05. Для междугородных переговоров —16.

Н—00498. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]